

VERSTERKING NATUUR EEN GROTE UITDAGING!

EN DIE VERSTERKING ZAL ER NIET KOMEN ZONDER EEN STERKE NATUURBEWEGING.

Vakantie is normaal gesproken een periode van rust waar de batterijen opgeladen worden. Nieuwe landschappen en horizons worden verkend. Het is een tijd van kalmer aan doen en van genieten met gezin en vrienden. Om dan direct daarna in de meest drukke periode van het jaar te belanden bij het hervatten van het school- en werkjaar: een gevulde najaarskalender en werken aan de planning van het komende jaar.

Maar ook tijdens de vakantie staat het leven niet stil.

Nieuwe Vlaamse Regering en natuur in regeringsverklaring

Voor het natuurbehoud is de vorming van een nieuwe Vlaamse regering een belangrijk gegeven. Joke Schauvliege is opnieuw minister van Leefmilieu maar nu met de bevoegdheden Ruimtelijke Ordening en Landbouw erbij. Op het einde van de vorige legislatuur werd een nieuwe decreet op het natuurbehoud goedgekeurd dat een totaal nieuwe omgeving schept, ook voor de natuurbeweging. Met als motivatie: de noodzaak om de Europese natuurdoelstellingen met de verschillende partners te kunnen realiseren.

We zijn blij dat de nieuwe Vlaamse regering bijkomende middelen vrijmaakt voor het bereiken van de Europese natuurdoelstellingen. Maar we stellen vast dat engagementen rond nabije natuur en de natuur buiten de Speciale Beschermingszones (de zgn. Europese habitatgebieden) haast volledig ontbreken in de regeringsverklaring. We rekenen erop dat de beleidsnota van de minister alsnog ruimte voor de natuur overall elders in het landelijk gebied en voor natuur in de bebouwde omgeving voorziet. Ieder van ons weet hoe belangrijk de beheerde natuurgebieden zijn voor de biodiversiteit los van het feit of ze al dan niet binnen de Speciale Beschermingszones vallen. Massa's topgebieden vallen daarbuiten. Dit is bv. het geval met de Snoekengracht en zijn 10 000 brede orchissen, met de Hoegaardse Valleien en Rosdel, een prachtig natuurontwikkelingsgebied met niet minder dan 9 soorten orchideeën. Dit geldt voor de Velpevallei, de Getevallei, de Hoegaardse valleien en zoveel andere natuurcomplexen. Het is ondenkbaar dat we in de toekomst

als Natuurpunt niet langer in deze gebieden de natuur zouden kunnen versterken door een adequaat beheer. De bezorgdheid dat het Vlaamse beleid zich zal beperken tot deze Europese gebieden is reëel en het voorkomen daarvan moet dan ook een absoluut aandachtspunt zijn.

Nood aan ruimte voor rivieren en ruimte voor valleien

In vele gevallen is deze bezorgdheid ook gekoppeld aan de noodzaak om ruimte te geven aan rivieren en valleien en de noodzaak van waterberging. Want ook dat speelde in de afgelopen vakantieperiode. Met enkele hevige zomerse onweersdorst stonden weer straten en dorpen onder in verschillende delen van het land. Ook bij ons. Eerst was het de Gete die in de eerste helft van juli na een hevige bui buiten haar oevers trad en waar de vallei moest zorgen voor een natuurlijke berging om schade in de bebouwde omgeving en stroomafwaarts tegen te gaan. Op 30 juli was het de Velpe die over honderden ha buiten haar oevers trad, gelukkig met een heel grote berging in de natuurlijke vallei. Je kan je de vraag stellen wat zou er gebeurd zijn als de meanderende Velpe rechtgetrokken ware geweest conform de vroegere plannen zodat de afvoer stroomafwaarts nog veel sneller had plaatsgevonden. De lessen die we hieruit moeten trekken, is dat we zorg moeten besteden aan bebouwingsvrije valleien waar er ruimte is voor de rivier en voor het water. En ook dat we moeten afstappen van een klassiek ontwateringsbeheer waarbij alle afvoerbeken in de valleien snel, snel het water stroomafwaarts afvoeren. Meanderende rivieren

Foto Pieter Abts

Sterkste Schouders, zwaarste lasten? Hopelijk bedoelt de nieuwe regering niet dit.

In de beleidsverklaring staat dat bij de realisatie van de Europese natuurdoelstellingen de sterkste schouders de zwaarste lasten zullen moeten dragen. Mooie uitdrukking waar iedereen in theorie mee akkoord kan gaan, maar in dit geval is het een eufemisme om te zeggen: 'De doelstellingen zullen moeten gerealiseerd worden binnen de terreinen van ANB en de erkende terreinbeherende verenigingen. Laat zij maar de zwaarste lasten dragen en dit om zo weinig mogelijk andere gebieden binnen de Speciale Beschermingszones te moeten aanspreken, ook al zijn het natuurgebieden op de gewestplannen.' De sterke schouders zijn dan ook relatief en als er geen voldoende middelen tegenover staan, zullen het weer de geëngageerde vrijwilligers zijn die opdraaien om Vlaanderen aan haar Europese verplichtingen te laten voldoen. Of hoe mooie woorden een andere realiteit kunnen verbergen. Hoe kan het ook anders, want het is de Boerenbond die de plattelandswereld en dus ook het Vlaams natuurbeleid mag scheppen naar haar beeld en gelijkenis en dat lees je dan ook in de beleidsverklaring van de nieuwe Vlaamse Regering.

en waterlopen die voor de nodige retentie van het water zorgen zijn daarentegen de toekomst. Zo'n benadering biedt mogelijkheden voor koppeling met klimaatbuffering, integraal waterbeheer en natuur- en landschapsontwikkeling. Tevergeefs heb ik achter deze benadering in de beleidsverklaring van de Vlaamse Regering gezocht. Laat ons hopen dat de beleidsbrief wel deze koppeling zal maken. Dit moet mogelijk zijn vermits de bevoegdheden natuur, water, ruimtelijke ordening en landbouw in één hand zitten.

En wat met de natuurverwevingsgebieden ?

In de regeerverklaring vonden we wel op verschillende plaatsen het uitgangspunt van een strikt open ruimtebeleid, multifunctioneel ruimtegebruik en verweving van functies. Ook daar zijn er nog belangrijke uitdagingen. Al in 1997, en later herbevestigd bij de goedkeuring van de ruimtebalans uit het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, werd 150 000 ha natuurverwevingsgebied waarvan 80 000 ha in agrarisch gebied als doel vooropgesteld. Het is uitkijken of deze nieuwe intenties rond verweving van functies in de komende periode ook zullen leiden tot het effectief werk maken van de natuurverwevingsgebieden.

Dank aan alle vrijwilligers die hielpen bij het natuurbeheer

Binnen de vereniging was de vakantie ook de periode van de bijna wekelijkse werkdagen in de beheerde natuurgebieden. Dit is een enorm engagement. Langs deze weg willen we alle vrijwilligers bedanken voor hun inzet en tezelfdertijd een oproep doen aan nieuwe geïnteresseerden. Aarzel niet en steek zelf mee de handen uit de mouwen bij het beheer van de natuurgebieden in je buurt en je regio. De kwaliteit van de natuur en van je omgeving kunnen er alleen maar op vooruit gaan.

Terugblik en blik vooruit voor de regionale focusactiviteiten

Wanneer dit tijdschrift in de bus valt, zullen de erfgoedactiviteit rond Dassenaarde en de Nacht van de Vleermuis reeds achter de rug zijn. Beide staan model voor wat we met Natuurpunt Oost-Brabant willen: mensen breed betrekken bij erfgoed, natuur en landschap.

In het najaar gaan we op eenzelfde elan door. Met aandacht voor erfgoed op de Open Monumentendag in de Abdij van Park in Heverlee (14 september), de viering van 25 jaar Paddepoel en 25 jaar Vogelwerkgroep Oost-Brabant in Bunsbeek (28 september) en een grote focusactiviteit rond de Wijngaardberg te Rotselaar (5 oktober).

Focusactiviteiten zijn kwaliteitsactiviteiten voor heel het gezin. We hopen jullie talrijk te mogen verwelkomen.

Hugo Abts
voorzitter Natuurpunt Oost-Brabant
voorzitter Natuurpunt Beheer

